

SPRÁVA Z KONTROLY

**DODRŽIAVANIA ZÁKONA Č. 211/2000 Z.Z. O SLOBODNOM PRÍSTUPE K INFORMÁCIÁM PRI
SPRÍSTUPŇOVANÍ INFORMÁCIÍ NA ŽIADOSŤ MESTSKOU ČASŤOU**

Mgr. Ján Komara, miestny kontrolór

KONTROLA DODRŽIAVANIA ZÁKONA Č. 211/2000 Z.Z. O SLOBODNOM PRÍSTUPE K INFORMÁCIÁM PRI SPRÍSTUPŇOVANÍ INFORMÁCIÍ NA ŽIADOSŤ MESTSKOU ČASŤOU

Oprávnená osoba: miestny kontrolór mestskej časti Bratislava- Podunajské Biskupice (ďalej len „miestny kontrolór“ alebo „oprávnená osoba“).

Povinná osoba: Miestny úrad mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, Trojičné nám. 11 , 821 06 Bratislava, IČO: 00641383 (ďalej aj ako „miestny úrad“ alebo „kontrolovaná osoba“).

Predmet kontroly: kontrola dodržiavania a správneho uplatňovania zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej aj ako „zákon o slobode informácií“) v podmienkach mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice.

Cieľ kontroly: Cieľom kontroly je skontrolovať zverejňovanie a sprístupňovanie informácií podľa zákona o slobode informácií, vedenie evidencie a vykonávanie registrácie došlých žiadostí a podaní, dodržiavanie príslušnosti na vybavenie žiadosti, dodržiavanie lehôt a spôsob vybavenia infožiadostí.

Kontrolované obdobie: od 1.1.2020 do 31.03.2021.

Miesto a čas vykonania kontroly: Miestny úrad od 17.05.2020 do 15.07.2021.

Kontrola bola vykonaná v súlade s plánom kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra Mestskej časti Bratislava- Podunajské Biskupice na I. polrok 2021, schváleného Uznesením Miestneho zastupiteľstva č. 240/2018-2022 zo dňa 08.12.2020, v zmysle §18d ods.1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v platnom znení a v súlade so zákonom č. 357/2015 Z.z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Kontrola bola zameraná na overenie objektívneho stavu kontrolovaných skutočností a ich súlad so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými aktmi riadenia. Použitá legislatíva ku kontrole: všeobecne záväzné právne predpisy 1. zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov 2. zákon č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov vnútorné predpisy kontrolovaného subjektu Organizačný poriadok a Pracovný poriadok.

Priebeh kontroly:

V zmysle § 18d zákona SNR č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a schváleným Plánom kontrolnej činnosti miestneho kontrolóra mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice na I. polrok 2021, (Uznesenie Miestneho zastupiteľstva č. 240/2018-2022 zo dňa 08.12.2020 miestny kontrolór podľa § 20 ods. 2 písm. a) zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a vnútornom audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov požiadal kontrolovanú osobu, aby predložila doklady, písomností a informácie ku Kontrole dodržiavania zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám pri sprístupňovaní informácií na žiadosť mestskou časťou, a to najmä v nasledovnom minimálnom rozsahu:

1. Kompletne spisové materiály súvisiace so žiadosťou o poskytnutie informácie za kontrolované obdobie od 1.1.2020 do 31.03.2021,
2. Všetky interné predpisy, ktoré upravujú predmetnú oblasť sprístupňovania informácií, najmä Smernicu a Sadzobník úhrad za sprístupnenie informácií.

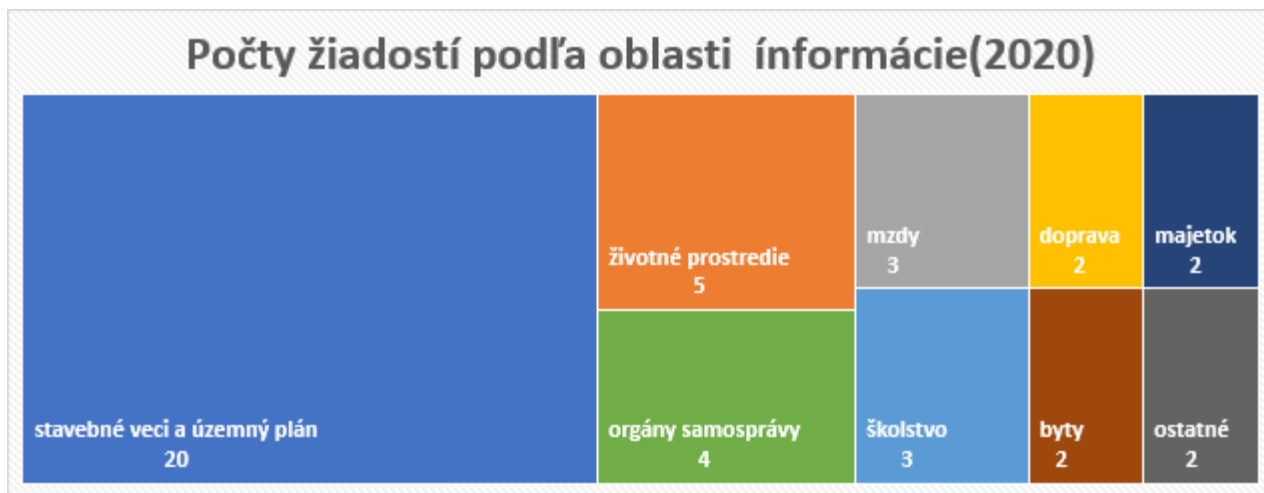
3. Evidenciu žiadostí podľa § 20 zákona č. 211/2000 Z.z.
4. Informáciu o tom, či boli v oblasti rozhodovania o sprístupnení informácie podané prostriedky dozoru prokurátora (protesty alebo upozornenie prokurátora). V prípade, že tieto prostriedky dozoru boli podané, tak žiadam o sprístupnenie spisových materiálov s nimi súvisiacich.
5. Informáciu o celkovej výške úhrad vybraných za sprístupnenie informácií v kontrolovanom období od 1.1.2020 do 31.03.2021. V prípade, že neboli vybrané žiadne úhrady, žiadam uviesť, že mestská časť nevybrala úhrady.

Informácia o tom, či povinná osoba podala námietky: - k zisteným nedostatkom - navrhnutému odporučeniu - k lehote na predloženie písomného zoznamu prijatých opatrení a k lehote na splnenie prijatých opatrení. Povinná osoba v lehote určenej oprávnenou osobou do 16.08.2021 nepodala námietky k zisteným nedostatkom uvedeným v Návrhu správy.

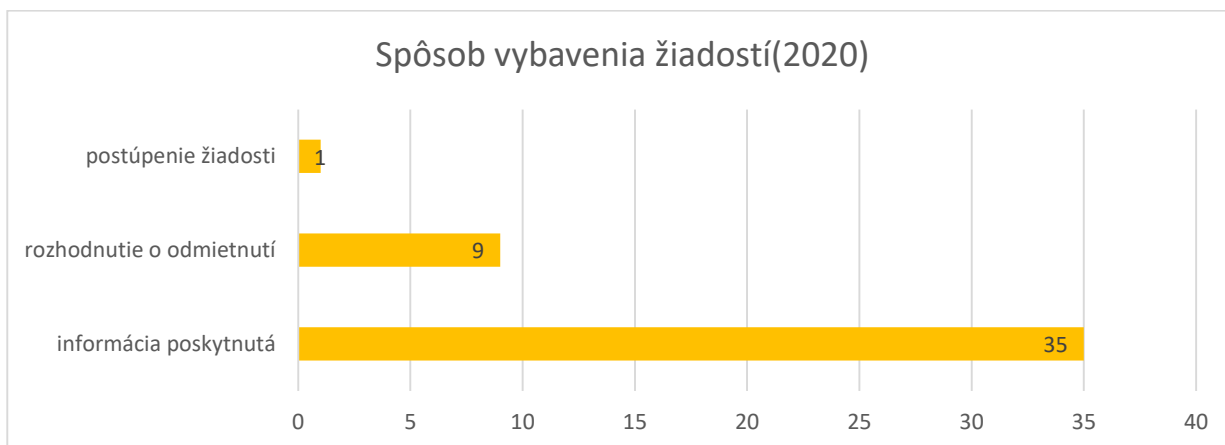
Zistené skutočnosti/Kontrolné zistenia

1. Miestnemu kontrolórovi bola poskytnutá evidencia žiadostí o sprístupnenie informácie, kompletne spisové materiály k žiadostiam z kontrolovaného obdobia ako aj informácie o vnútorných predpisoch upravujúcich túto oblasť či o úplne bezplatnom poskytovaní informácií.
2. Kontrolou dodržiavania a uplatňovania zákona č. 211/2000 Z.z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov v podmienkach mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice za kontrolované obdobie bolo zisťované, ako sú v kontrolovanej osobe dodržiavané ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov upravujúcich oblasť kontroly, a to konkrétne:
 - a. vedenie centrálnej evidencie a vykonávanie registrácie došlých žiadostí,
 - b. dodržiavanie príslušnosti na vybavenie žiadostí z hľadiska osôb, ktoré ich vybavujú,
 - c. dodržiavanie zákonných lehôt na vybavovanie žiadostí,
 - d. zachovávanie zákonom stanoveného postupu pri vybavovaní žiadostí vrátane vyhotovenia príslušných písomností.
3. **Evidencia žiadostí o informáciu je vykonávaná dôkladne, automatizovane elektronicky prostredníctvom využitia kontingenčných tabuliek, kde sa žiadostí evidujú v zozname priamo po vyplnení elektronického evidenčného listu. Takýto spôsob evidencie považujem za príkladný o odporúčam zaviesť jeho prvky aj do iných evidencií vedených oddeleniami miestneho úradu (napr. zmluvy, miestny poplatok za rozvoj).** Cieľom vedenia verejnej evidencie žiadostí o sprístupnenie informácií kontrola správnosti a efektívnosti ich vybavovania. Povinné osoby majú povinnosť viesť evidenciu v predpísanej štruktúre tak, aby poskytovala základný prehľad o konaniach. Táto evidencia má vytvárať východiská pre ďalšie zdokonaľovanie spôsobu sprístupňovania informácií, súvisiace zníženie časovej náročnosti sprístupňovania a v neposlednom rade aj ich nákladovú stránku. Evidencia slúži potrebám samotnej povinnej osoby, ktorá ju vedie, pretože jej poskytuje údaje o najčastejšie vyžiadaných informáciách, čo by malo byť pre povinnú osobu impulzom na aktívne zverejnenie (zverejňovanie) najčastejšie vyžiadaných informáciách, čím by odbremenila svojich pracovníkov od opakovaného individuálneho vybavovania obsahovo totožných žiadostí.

4. Počet žiadosti o informáciu doručených mestskej časti (45 žiadostí v roku 2020), v porovnaní s inými mestskými časťami (Rača 130, Staré Mesto , Vajnory 120) je podpriemerný, v priemere nedosahuje ani štyri žiadosti mesačne. Dodržiavanie lehôt je spravidla zabezpečené aj s primeranou rezervou, pričom jednoduché žiadosti boli vybavované bezodkladne a efektívne. V kontrolovanom období za rok 2021 bolo doručených 13 žiadostí, z toho v 12 prípadoch bola informácia poskytnutá a jedna žiadosť bola stiahnutá.

5. Lehota vybavenia nebola dodržaná pri žiadosti pod ev.č. 8/2020, keď bola informácia poskytnutá až po následnej urgencii žiadateľa po uplynutí zákonnej lehoty na sprístupnenie informácie. V jednom prípade pod ev. č. 6/2020 nebol v evidencii žiadostí uvedený spôsob vybavenia žiadosti, hoci informácia bola poskytnutá. Kontrolovaná osoba využívala možnosť predĺženia lehoty iba zriedkavo v prípadoch, keď si to vyžadoval rozsah požadovaných informácií.

6. **Žiadosti boli požadovanie sprístupniť prevažne elektronicky pri 32 žiadostiach oproti 13 písomnou formou.**
7. **Interný systém pridelovania a vybavovania žiadostí o informáciu nie je upravený žiadnym interným právnym predpisom (napr. Smernica), ale napriek tomu funguje efektívne a pri zachovaní lehôt, a to vďaka dobrej spolupráci zodpovedných zamestnancov, avšak do budúcnosti považujem za dôležité**

súčasnú nastaviteľnosť systému aj štrukturovať do formy interného predpisu, tak aby boli jasne definované kompetencie a zodpovednosti jednotlivých organizačných útvarov miestneho úradu, čo ho bude robiť odolnejším v prípade zmien organizačnej štruktúry, fluktuácie zamestnancov či iných personálnych zmien.

8. Podľa obsahových náplní činností organizačných útvarov, ktorý tvorí prílohu k Organizačnému poriadku oddelenie organizačné vedie evidenciu a vybavovanie žiadostí (ústne, písomne, telefonicky, e-mailom) o informácie v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Oddelenie organizačné taktiež zabezpečuje informačné a publicistické vzťahy s verejnosťou prostredníctvom hromadných oznamovacích médií zameraných na komplexné poskytovanie informácií v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov a vypracováva návrh informácií pre sprístupnenie verejnosti v súlade so zákonom č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Stavebný úrad v zmysle zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov poskytuje podklady na základe žiadosti o informácie právnických osôb a fyzických osôb.
9. Mestská časť poskytuje informácie vo všetkých prípadoch bezplatne, keďže nemá vydaný ani sadzobník úhrad materiálnych nákladov za sprístupnenie informácií. Vzhľadom k tomu, že v takmer všetkých prípadoch ide o materiálne náklady nízkej hodnoty (do 5 €) považujem bezplatné sprístupňovanie informácií za časovo efektívnejšie, čo v konečnom dôsledku predstavuje aj úsporu pracovného fondu zamestnancov a hospodárnosť vynakladania prostriedkov. V niektorých prípadoch môžu byť požadované informácie tak rozsiahle, že príprava kópií nadmerným spôsobom zaťažuje povinnú osobu. Povinná osoba preto môže žiadať od žiadateľa úhradu materiálnych nákladov, a teda nákladov spojených s vyhotovovaním kópií, obstaraním nosičov dát a s odoslaním informácie. Úhrada materiálnych nákladov nie je úhradou správneho poplatku.
10. Na zváženie prichádza do úvahy aspoň čiastočné profylaktické spoplatnenie materiálnych nákladov pre prípad potenciálneho zneužitia informácií vo veľkom rozsahu (napr. tisícky strán tlačných dokumentov), avšak až od určitej výšky týchto nákladov, aby nedochádzalo k zbytočnému administratívne zaťaženiu. Komparáciou s inými mestskými časťami som zistil, že napr. mestská časť Bratislava-Staré Mesto informácie sprístupňuje bezplatne, ak náklady spojené s vyhotovením a zaslaním informácie neprekročia sumárne 3,00 eurá. Úhrada materiálnych nákladov spojených s poskytnutím informácie tu predstavuje príkladom 0,10€ za jednostrannú čiernobielu tlač či 0,80€ za farebnú tlač formátu A4.
11. Proti rozhodnutiam o odmietnutí sprístupniť informáciu sú opravné prostriedky (odvolanie) využívané zriedkavo (dve podané odvolania). V jednom prípade bol Okresnou prokuratúrou Bratislava II využitý aj prostriedok dozoru (Protest prokurátora zo dňa 23.11.2020 proti rozhodnutiu o nevyhovení žiadosti o sprístupnenie informácie zo dňa 17.09.2020, ktorou požadoval sprístupnenie fotokópie rozhodnutia stavebného úradu č. SU 53/2525/2020/Gr zo dňa 28.01.2010), ktorému bolo vyhovené a informácia boli žiadateľovi sprístupnené. V proteste prokurátor uviedol, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nie je správne nakoľko ustanovenie §23 správneho poriadku o nazeraní do úradného spisu a poskytovaní informácií zo spisu nevyklučuje uplatňovanie zákona o slobode informácií a sprístupňovanie informácií.

Ide o dva odlišné režimy sprístupňovania informácií zo spisu. **Žiadateľ o informácie na základe zákona o slobode informácií teda má právo na sprístupnenie informácií pochádzajúcich zo správneho konania, napriek tomu, že nebol účastníkom tohto správneho konania, avšak pri vylúčení informácií chránených podľa §8 až 11 zákona o slobode informácií. Žiadateľ pritom nemusí pri žiadaní o informáciu zo správneho konania preukazovať odôvodnenosť svojej požiadavky ani oprávnený záujem.**

12. Uvedené potvrdzuje aj judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku zo dňa 16. júna 2010, sp.zn. 6 Sži 1/2010, uviedol, že **nie je možné odmietnuť právo žiadateľa na poskytnutie informácie žiadanej podľa zákona o slobode informácií obsiahnutých v spise o správnom konaní, ak nie je poskytnutie požadovanej informácie zákonom obmedzené.**
13. V deviatich prípadoch bolo vydané rozhodnutie o odmietnutí sprístupnenia informácie, pričom všetky tieto prípady spadajú do oblasti právomoci stavebného úradu.
14. Mestská časť však v týchto prípadoch postupovala rovnako ako pri rozhodnutí napadnutom protestom a informáciu odmietla sprístupniť s poukazom na to, že žiadateľ nie je účastník konania, avšak tieto rozhodnutia neboli napadnuté odvolaním žiadateľa ani neboli využité dozorové prostriedky prokuratúry. **Takúto nesprávnu interpretáciu správneho poriadku použila ako argument na odmietnutie informácie aj v prípade žiadosti pod spisovými značkami 17/2020, 18/2020, 23/2020, 25/2020, 32/2010), kde argumentovala taktiež údajnou neverejnosťou správneho konania. Zákon o slobode informácií je založený na základnom princípe „čo nie je tajné, je verejné“. Inak povedané, požadované informácie musia byť sprístupnené, okrem tých, ktoré zákon zo sprístupnenia vylučuje. Ide o vyjadrenie princípu otvorenosti (publicity) verejnej správy.** Na princípe „čo nie je tajné, je verejné“ sú založené aj právne predpisy Európskej únie a dokumenty Rady Európy týkajúce sa prístupu k informáciám. Tento základný princíp je vyjadrený v § 3 ods. 1 zákona o slobode informácií formuláciou „Každý má právo na prístup k informáciám, ktoré majú povinné osoby k dispozícii.“ a v § 12 zákona o slobode informácií formuláciou „Všetky obmedzenia práva na informácie vykonáva povinná osoba tak, že sprístupní požadované informácie ... po vylúčení tých informácií, pri ktorých to ustanovuje zákon.“.

Odporúčania na prijatie opatrení:

1. **Vydať vnútorný predpis Smernicu o sprístupňovaní informácií v podmienkach Mestskej časti Bratislava-Podunajské Biskupice, kde budú jasne definované kompetencie a zodpovednosti jednotlivých organizačných útvarov miestneho úradu, čo ho bude robiť odolnejším v prípade zmien organizačnej štruktúry, fluktuácie zamestnancov či iných personálnych zmien.**
2. **V prípade sprístupňovania informácií zo správnych konaní dodržiavať zákon o slobodnom prístupe k informáciám a postupovať v súlade s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu SR (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorý v rozsudku zo dňa 16. júna 2010, sp.zn. 6 Sži 1/2010), názorom prokuratúry vyjadrenom v Proteste prokurátora Okresnej prokuratúry Bratislava II č. Pd 86/20Ú1102-5 č. a vlastným rozhodnutím č. 17059/2020 z 18.12.2020.**

3. Evidencia žiadostí o informáciu je vykonávaná dôkladne, automatizovane elektronicky prostredníctvom využitia kontingenčných tabuliek, kde sa žiadostí evidujú v zozname priamo po vyplnení elektronického evidenčného listu. Takýto spôsob evidencie považujem za príkladný o odporúčam zaviesť jeho prvky aj do iných evidencií vedených oddeleniami miestneho úradu (napr. zmluvy, miestny poplatok za rozvoj).

Dátum vyhotovenia správy: 02.09.2021

Dátum zaslania a potvrdenia prevzatia správy: 06.09.2021.

Lehota na predloženie písomného zoznamu opatrení prijatých na nápravu zistených nedostatkov a na odstránenie ich príčin: 01.10.2021

Mgr. Ján Komara
miestny kontrolór